

سوالات نهایی دین و زندگی رشته انسانی - خرداد ۹۹

گروه آموزشی درس دین و زندگی - استان خراسان رضوی

تجلیل

نوشتنی. در ضمن، این سؤال، عیناً در امتحان رشته ریاضی و تجربی آمده است که با توجه به متفاوت بودن روزهای امتحانی، باید دقت می‌شد تا دقیقاً همان سؤال برای رشته انسانی طرح نگردد.

۳. سؤال ۳، همان سؤال ۲۶ رشته تجربی است که عیناً در اینجا تکرار شده است.

۴. سؤال ۶، بسیار آسان و درستی یا نادرستی آن به راحتی قابل تشخیص و تخمین است؛ حتی بدون مطالعه.

۵. سؤال ۲۰، قسمت «ب» سلیس و روان بوده و دارای ابهام است و معلوم نیست که از دانش‌آموز، فهم و انتقال چه مطلبی را درخواست کرده است؟

۶. سؤال ۲۱، بسیار ریز و دشوار طراحی گردیده است؛ در عین حال که می‌تواند جواب‌های متعدد داشته باشد. بهتر بود که به صورت تفکیک بین میوه‌های درخت اخلاص و راه‌های تقویت اخلاص، با عنوان برگزینی از دانش‌آموز خواسته می‌شد.

۷. در سؤال ۲۲، خواسته شده است؛ «توبه اجتماعی» را تعریف کنید. پاسخی که در راهنمای تصحیح برای آن ارائه شده است، تعریف توبه اجتماعی نیست بلکه بیانگر؛ زمان فرا رسیدن جامعه به «توبه اجتماعی» است، نه تعریف توبه اجتماعی!

از گروه آموزشی استان خراسان رضوی به خاطر این نقد و ارسال آن به مجله تشکر می‌کنیم و امیدواریم این قبیل اظهارنظرها توسط دبیران هر چه بیشتر ادامه یابد. از طراحان سؤال نیز خواهش می‌کنیم توضیحات لازم را درباره چگونگی طراحی این سؤال‌ها ارائه نمایند. امیدواریم این تبادل نظرها سبب ارتقاء کیفیت آموزش و طراحی سؤال‌ها شود.

۱. در سؤال ۱، لحاظ کردن یک نمره برای ترجمه آیه‌ای بسیار آسان، آن هم در رشته انسانی، نشان از عدم تناسب سؤال با این نمره است که با توجه به تنوع و فراوانی آیات در این کتاب؛ به ویژه آیات اختصاصی رشته انسانی، می‌توانست از آن آیات انتخاب گردد، نه از آیات مشترک بین انسانی و ریاضی.

۲. در سؤال ۲، پاسخ‌های متعددی همچون: «همه امور، همه چیز، دنیوی و اخروی، مادی و معنوی و یا کلمات مشابه دیگر»، می‌توانست درست باشد، در حالی که راهنمای تصحیح، جواب را منحصر کرده بود در «پیدایش و بقاء» که بهتر بود؛ برای مواجه نشدن با پاسخ‌های پراکنده از سوی دانش‌آموزان، جواب‌ها را مشخص و محدود کرد در «پیدایش، بقا یا پیدایش و بقاء» تا انتخابی باشد نه

اشعار، بررسی، تطبیق و پاسخ به یک پرسش» که از موارد ارزشیابی است، هیچ سؤالی طراحی نشده است.

۱۲. از سطوح ششگانه در طراحی سؤال، کمتر استفاده شده است؛ به ویژه در سطح کاربرد، تجزیه و تحلیل و ارزشیابی که به خاطر شرایط خاص کرونایی، قابل اغماض است.

۱۳. اگر بارم دروس، قبل از امتحان به دانش‌آموزان گفته می‌شد، می‌توانست کمک بیشتری به دانش‌آموزان بکند؛ چرا که سنوات گذشته براساس ۷ نمره نوبت اول و ۱۳ نمره نوبت دوم بوده است، در حالی که بارم امسال این‌گونه بود: از دروس (۱ تا ۷؛ ۱۰ نمره)، (۸ و ۹ و ۱۰؛ ۱۰ نمره)، (۱۱ و ۱۲ و ۱۳؛ ۴ نمره)

۱۴. انتظار می‌رفت؛ با توجه به آیات فراوان و اهمیت درس ششم، طراحان برای این درس بارم بیشتری در نظر می‌گرفتند به‌عنوان مثال: از درس سوم که درس آسان‌تری است، ۲ نمره آمده است و از درس ششم، ۱ نمره که به نظر می‌رسد؛ تعادل رعایت نشده است. ضمن سپاس از طراحان محترم سؤالات آزمون نهایی درس دین و زندگی و همکاران محترمی که در نقد و تحلیل سؤالات ما را همراهی کردند، از جناب استاد امیدعلی بهاری؛ سرگروه محترم درس دین و زندگی ناحیه ۲ مشهد، به خاطر مساعی فراوان صمیمانه سپاسگزاریم.

۸. سؤال ۲۳، اولاً؛ بهتر بود برای ۴ مورد سؤال احکام، ۵ حکم نوشته می‌شد که این کار انجام نشده است.

ثانیاً؛ قسمت «ج»، به صورت مطلق بیان شده است، در حالی که فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن مردم از فساد، زمانی واجب کفایی است که این کار ضرورت بیابد؛ یعنی حکم واجب کفایی در اینجا مقید است به ضرورت یافتن و نه مطلق. از این‌رو، این سؤال خالی از اشکال نیست؛ چرا که جواب «جایز»، نیز می‌توانست درست باشد، در حالی که راهنمای تصحیح، واجب کفایی را به‌عنوان جواب گرفته بود. و در اینجا حق دانش‌آموزان قوی ضایع شده است.

۹. پی دی پی آوردن چندین سؤال (۶ سؤال از ۸ سؤال)، با عبارت «شرح دهید، توضیح دهید»، در نگارش سؤالات امتحان نهایی و کشوری، زیبا نیست، در حالی که در بخش سؤالات تشریحی، می‌توان از عبارت‌های متنوع انگیزشی، استدلالی و تحلیلی بهره برد، نه اینکه خواستار انتقال متن حفظ شده به برگه باشیم که متأسفانه در این بخش به فراوانی با این نوع سؤال مواجه بوده‌ایم.

۱۰. طبیعی بود که انتظار داشته باشیم؛ سؤالات مربوط به دروس «۱۳»، «۱۲»، «۱۱»، کلی‌تر و آسان‌تر باشد که این‌گونه نبود. ۱۱. از «تفکر در حدیث، اندیشه و تحقیق،

از سطوح ششگانه در طراحی سؤال، کمتر استفاده شده است؛ به ویژه در سطح کاربرد، تجزیه و تحلیل و ارزشیابی که به خاطر شرایط خاص کرونایی، قابل اغماض است